

ARTEFAKTY KULTUROWE W HUMANISTYCE

- Abriszewski Krzysztof, Poznanie, zbiorowość, polityka. Analiza teorii aktora-sieci Bruno Latoura, Kraków 2012.
- Afeltowicz Łukasz, Aneks: Laboratorium myśli, czyli kilka uwag na temat technologii pracy umysłowej, w tegoż: Modele, artefakty, kolektywy. Praktyka badawcza w perspektywie współczesnych studiów nad nauką. Toruń 2012.
- Anioł w literaturze i kulturze, pod red. J. Ługowskiej i J. Skawińskiego, Wrocław 2004; Anioł w literaturze i kulturze, pod red. J. Ługowskiej, Wrocław 2006.
- Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, Warszawa 2012.
- Bał Mieke, Wędrujące pojęcia w naukach humanistycznych: krótki przewodnik, przeł. M. Bucholc, Warszawa 2012.
- Banach Andrzej, O wdzięczności przedmiotów, Kraków 1962.
- Barański Janusz, Świat rzeczy. Zarys antropologiczny, Kraków 2007.
- Baudrillard Jean, The System of Objects, transl. by J. Benedict, London, New York 1996; Precesja symulaków, przeł. T. Komendant, w: Postmodernizm: antologia przekładów, oprac. R. Nycz, Kraków 1998.
- Bauer Lydia, Ein italienischer Maskenball Stendhals Chartreuse de Parme und die commedia dell`arte, Marburg 1998.
- Benjamin Walter, Dzieło sztuki w dobie technicznej reprodukcji, przeł. J. Sikorski, w: Twórca jako wytwórca, wybór H. Orłowski, Poznań 1975; Pasaże, pod red. R. Tiedemanna, przeł. I. Kania, Kraków 2005 [Kolekcjoner; Wnętrza mieszkalne, ślad; Dom ze snów, Muzeum, cieplice; Lustra; Malarstwo, „art nouveau”, nowość; Rodzaje oświetlenia; Fotografia].
- Białoostocki Jan, Vanitas. Z dziejów obrazowania idei „marności” i „przemijalności” w poezji i sztuce, w: Teoria i twórczość. O tradycji i inwencji w teorii sztuki i ikonografii, Poznań 1961.
- Bińczyk Ewa, „Zwrot ku rzeczom” we współczesnej humanistyce, w: Technonauka w społeczeństwie ryzyka. Filozofia wobec niepożądanych następstw praktycznego sukcesu nauki, Toruń 2012.
- Bourriaud Nicolas, Estetyka relacyjna, przeł. Ł. Białkowski, Kraków 2012.

- Bożyk Joanna, Studia przedmiotów w poetyckich prozach Zbigniewa Herberta, „Prace Polonistyczne. Łódzkie Towarzystwo Naukowe”, seria 46, Wrocław, Warszawa, Kraków 1992.
- Brzóstowicz-Klajn Monika, Świat rodziny i świat rzeczy, w: Rodzina w czasach przełomów. Literackie diagnozy od XIX do XX wieku, pod red. K. Kralkowskiej-Gątkowskiej i B. Nowackiej, Katowice 2011.
- Bujak Jan, Zabawki w Europie. Zarys dziejów – rozwój zainteresowań, Kraków 1988.
- Człowiek i rzecz. O problemach reifikacji w literaturze, filozofii i sztuce, pod red. S. Wysłouch i B. Kaniewskiej, Poznań 1999.
- Deleuze Gilles, Guattari Felix, Capitalisme et Schizophrenie, t. 2, Paris 1980 (Kłacze, przeł. B. Banasiak, „Colloquia Communia” 1988, nr 1-3).
- Derrida Jacques, Prawda w malarstwie, przeł. M. Kwietniewska, Gdańsk 2003.
- Dieterle Bernard, Die versunkene Stadt. Sechs Kapitel zum literarischen Venedig-Mythos, Marburg 1995.
- Dieterle Bernard, Erzählte Bilder: zum narrativen Umgang mit Gemälden, Marburg 1988.
- Dipert Randall, Artifacts, Art. Works and Agency, Philadelphia 1993.
- Domańska Ewa, Humanistyka nieantropocentryczna a studia nad rzeczami, „Kultura Współczesna” 2008, nr 3; Humanistyka ekologiczna, „Teksty Drugie” 2013, nr 1/2.
- Draaisma Douwe, Machina metafor. Historia pamięci, przeł. R. Pucek, Warszawa 2009.
- Droit Roger-Pol, 51 zabaw (z) rzeczami. Doświadczenie rzeczywistości, przeł. E. Urscheler, Gdańsk 2005.
- Dümchen Sybil, Das Gesamtkunstwerk als Auflösung der Einzelkünste: zur subversiven Ästhetik Alain Robbe-Grilletts, Marburg 1994.
- Dwudziestowieczna ikonosfera w literaturach europejskich. Wizualizacja w literaturze, pod. red. B. Tokarz, Katowice 2002.
- Dzieciołowski Piotr, Historie przedmiotami pisane, Warszawa 2005.
- Eco Umberto, Dopiski, w: Imię róży, przeł. A. Szymanowski, Warszawa 1988; Czytanie świata, przeł. M. Woźniak, Kraków 1999; Historia piękna, przeł. A. Kuciak, Poznań 2005; Estetyka światła, w: Sztuka i piękno w średniowieczu,

Kraków 1994; Sposób kształtowania jako wyraz światopoglądu twórcy, przeł. L. Eustachiewicz, w: *Dzieło otwarte. Forma i nieokreśloność w poetykach współczesnych*, przeł. J. Gałuszka [i in.], Warszawa 2008.

- Fajfer Zenon, liryka, epika, dramat, liberatura, w: *Od Joyce`a do liberatury. Szkice a architektury słowa*, pod red. K. Bazarnik, Kraków 2002.
- Fantazmaty i fetysze w literaturze XX(i XXI) wieku, pod red. J. Wierzejewskiej, T. Wójcik, A. Zieniewicz, Warszawa 2011.
- Fijałkowska-Janiak Irena, *Lustro. Literatura – kultura – język*, Gdańsk 2010.
- Frydryczak Beata, *Świat jako kolekcja. Próba analizy estetycznej natury nowoczesności*, Poznań 2002.
- Garbacz Paweł, *Logika i artefakty*, Lublin 2006.
- Gellner Ernest, *Słowa i rzeczy, czyli niepozbaniona analiza krytyka filozofii lingwistycznej*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1984.
- Grodecka Aneta, *Artefakty w humanistyce (rekonesans)*, w: *Kultura – Język – Edukacja. Dialogi współczesności z tradycją*, pod red. B. Gromadzkiej, D. Mrozek, J. Kaniewskiego, Poznań 2008.
- Heidegger Martin, *Rzecz*, w: *Odczyty i rozprawy*, przeł. Janusz Mizera, Kraków 2002.
- Ikoniczność znaku : słowo – przedmiot – obraz – gest, pod. red. E. Tabakowskiej, Kraków 2006.
- Ingarden Roman, *O budowie obrazu. Szkice z teorii sztuki*, Kraków 1946; *O dziele architektury*, w: tegoż, *Studia z estetyki*, t. 2, Warszawa 1958.
- Jagodzińska Maria, *Psychologia pamięci. Badania. Teorie. Zastosowania*, Gliwice 2008.
- Jarzębski Jerzy, *Historia zapisana w rzeczach (na podstawie prozy współczesnej)*, w: *Teraźniejszość i pamięć przeszłości. Rozumienie historii w literaturze polskiej XX i XXI wieku*, pod red. H. Gosk, A. Zieniewicz, Warszawa 2008.
- Jarzębski Jerzy, *Pamięć rzeczy: paradoksy enumeracji*, w: *Codzienne, przedmiotowe, cielesne. Języki nowej wrażliwości w literaturze polskiej XX wieku*, pod red. H. Gosk, Warszawa 2002.
- Kalinowski Lech, *Motywy antyczne w dekoracji Kaplicy Zygmuntowskiej*, „*Folia Historiae Artium*” 1976, t. 12.

- Kantor Tadeusz, Teatr śmierci. Teksty z lat 1975-1984, wybór i oprac. K. Pleśniarowicz, Kraków 2004.
- Karpowicz Agnieszka, „Ready made”. Przedmiot w prozach Mirona Białoszewskiego, „Pamiętnik Literacki” 2006, z. 1.
- Kopytoff Igor, Kulturowa biografia rzeczy: utowarowienie jako proces, przeł. E. Klekot, w: Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, pod red. M. Kempnego, E. Nowickiej, Warszawa 2004.
- Kosowska Ewa, Antropologia literatury. Teksty, konteksty, interpretacje, Katowice 2003.
- Kostrzewa Zbigniew, Guzik w literaturze, Łowicz 2000.
- Kowalski Krzysztof Maciej, Artefakty jako źródła poznania: studium z teorii nauki historycznej, Gdańsk 1996.
- Koziński Józef, Transgresje i kultura, Warszawa 1997.
- Krajewski Marek Naprawiając relacje z rzeczami: adaptory, reduktory i samoróbki, „Kultura Współczesna” 2013, nr 1.
- Krajewski Marek Trzecia droga przedmiotów, w: Błądzić jest rzeczą, pod red. A. Theiss, Tarnów 2014.
- Krajewski Marek, Ludzie i przedmioty – relacje i motywy przewodnie, w: Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności, pod. red. J. Kowalewskiego, W. Piaska, M. Śliwy, Olsztyn 2008.
- Krajewski Marek, Motywy przewodnie i przedmioty, w: Wyobrażenia społeczna. Horyzonty, źródła, dynamika. Uwarunkowania strategii dostosowawczych współczesnego społeczeństwa polskiego. Studium socjologiczne, pod red. R. Drozdowskiego, M. Krajewskiego, Poznań 2008.
- Krajewski Marek, Są w życiu rzeczy... Szkice z socjologii przedmiotów, Warszawa 2013.
- Krajewski Marek, Style życia przedmiotów. Zarys koncepcji, w: Style życia, wartości, obyczaje. Stare tematy, nowe spojrzenia, pod red. A. Jawłowskiej, W. Pawlik, B. Fatygi, Warszawa 2012.
- Krajewski Marek, W stronę socjologii przedmiotów, w: W cywilizacji konsumpcyjnej, pod. red. M. Golki, Poznań 2004.
- Królikiewicz Grażyna, Terytorium ruin. Ruina jako obraz i temat romantyczny, Kraków 1993.

- Kubler George, Kształt czasu. Uwagi o historii rzeczy, przeł. J. Hołówka, Warszawa 1970.
- „Kultura Współczesna” 2008, nr 3 (Antropologia rzeczy).
- Kurz Iwona, Zegarek na rękę, w: Obyczaje polskie. Wiek XX w krótkich hasłach, pod red. M. Szpakowskiej, Warszawa 2008.
- Kwiatkowska Olga, Adam Kola, O przywróceniu zachwianej równowagi antropologicznej. Głos podwójny w kwestii przedmiotów, w: Kultura profesjonalna etnologów w Polsce, pod red. M. Brockiego, K. Górnego, W. Kuligowskiego, Wrocław 2006.
- Kwiatkowska Olga, Antropologia rzeczy jako projekt interdyscyplinarny, w: Granice interdyscyplinarne w humanistyce, pod red. J. Kowalewskiego, W. Piaska, M. Śliwy, Olsztyn 2006.
- Łotman Jurij, Lalki w systemie kultury, przeł. P. Ustrzykowski, „Teksty” 1978, nr 6.
- Łubowicz Elżbieta, Między „picture” a „image”. Obrazy w kulturze współczesnej, „Kultura Współczesna” 2006, nr 4.
- Magnani Lorenzo, Morality in a Technological World. Knowledge as Duty, Cambridge, New York, Melbourne 2007.
- Merlau – Ponty Maurice, Rzecz i świat naturalny, w: Fenomenologia percepcji, przeł. M. Kowalska i J. Migasiński, Warszawa 2001.
- Międzyrzecki Artur, Przedmiot i pojęcie poezji, w: Pogranicza poezji, oprac. J. Z. Brudnicki, J. Witan, Warszawa 1983.
- Minczewska-Gospodarek Kamelia, Wartości użytkowe – wartości estetyczne. Próba ujęcia empirycznego, Warszawa 1996.
- Mitchell William John Thomas, Pokazując widzenie. Krytyka kultury wizualnej, przeł. M. Bryl, „Artium Questiones” 2006, t. 17.
- Mithen Steven, Parsons Lawrence, Mózg jako artefakt kulturowy, przeł. A. Krzyżanowska, P. Piotrowska, E. Zabielska, D. Zapała, w: Na ścieżkach neuronauki, pod red. P. Francuza, Lublin 2010.
- Moravia Alberto, Rzecz jest tylko rzeczą, przeł. Z. Ernstowa, Warszawa 1969.
- Nasiłowska Anna, Trzy krzesła, w: Pisanie Białoszewskiego, Warszawa 1993.
- Nawarecki Aleksander, Rzeczy i marzenia. Studia o wyobraźni poetyckiej skamandrytów, Katowice 1993.

- Nelson Victoria, *Sekretne życie lalek*, przeł. A. Kowalcze-Pawlik, Kraków 2009.
- Nowicki Andrzej, *Spotkania w rzeczach*, Warszawa 1991.
- Olsen Bjørnar, *W obronie rzeczy. Archeologia i ontologia przedmiotów*, przeł. B. Shallcross, Warszawa 2013.
- Osmólska-Mętrak Anna, *Kufer pełen rekwizytów. O roli przedmiotów i stałych motywów w twórczości Antoniego Tabucchiego*, Podkowa Leśna 2008.
- Pomian Krzysztof, *Człowiek pośród rzeczy. Szkice historycznofilozoficzne*, Warszawa 1973.
- Pomian Krzysztof, *Historia. Nauka wobec pamięci*, Lublin 2006.
- Ponge Francis, *Po stronie rzeczy*, przeł. A. Wasilewska, M. Kurek, „Literatura na Świecie” 2006, nr 9/10.
- Porębski Mieczysław, *Czy metaforę można zobaczyć*, „Teksty” 1980, nr 6.
- Porębski Mieczysław, *Z problematyki metodologicznych badań nad ikonografią polskiego romantyzmu*, w: *Romantyzm. Studia nad sztuką drugiej połowy wieku XVIII i wieku XIX*, Warszawa 1967.
- Prokop Jan, *Lekcja rzeczy*, Kraków 1972.
- Przybylski Ryszard Kazimierz, *Gra w bazie danych*, w: *Klan cyborgów. Mariaż człowieka z technologią*, pod red. G. Gajewskiej, J. Jagielskiego, Gniezno 2008.
- Quine Willard Van Orman, *Słowo i przedmiot*, przeł. C. Cieśliński, Warszawa 1999.
- Richards Ivory Armstrong, *The Philosophy of Rhetoric*, New York 1936 [J. Strzetelski, *Angielskie i amerykańskie badania nad retoryką*, „Pamiętnik Literacki” 1966, z. 1].
- Rose Gillian, *Interpretacja materiałów wizualnych. Krytyczna metodologia badań nad wizualnością*, przeł. E. Klekot, Warszawa 2010.
- Rypson Piotr, *Obraz słowa. Historia poezji wizualnej*, Warszawa 1989; *Piramidy, słońca, labirynty. Poezja wizualna w Polsce od XVI do XVIII w.*, Warszawa 2002.
- *Rzecz i rzeczowość w kulturze XX i XXI wieku*, pod red. M. Kitowskiej-Łysiak, M. Lachowskiego, „Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II”, nr 132, Lublin 2007.
- *Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności*, pod red. J. Kowalewskiego, W. Piaska, M. Śliwy, Olsztyn 2008.

- Skala mikro w badaniach literackich, pod red. A. Nawareckiego, M. Bogdanowskiej, Katowice 2005.
- Skrok Zdzisław, Wymowność rzeczy, Warszawa 2012.
- Skwara Marek, Motywy i toposy wodne w poezji i sztuce funeralnej XVI wieku w Polsce, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego. Prace Historycznoliterackie”, t. 17, Gdańsk 1991.
- Sommer Hubert, Génie: zur Bedeutungsgeschichte des Wortes von der Renaissance zur Aufklärung, Marburg 1998.
- Sulima Roch, Antropologia codzienności, Kraków 2000.
- Szczepańska Anita, Estetyka Romana Ingardena, Warszawa 1989.
- Termińska Kamilla, Symbolika okna w prozie Jarosława Iwaszkiewicza, „Język Artystyczny” 1993, nr 8.
- Termińska Kamilla, Symbolika okna w prozie Jarosława Iwaszkiewicza, „Język Artystyczny” 1993, nr 8.
- Toporow Władimir, Przestrzeń i rzecz, przeł. B. Żyłko, Kraków 2003.
- W stronę socjologii przedmiotów, pod red. M. Krajewskiego, Poznań 2005.
- Walas Teresa, Czy jest możliwa inna historia literatury?, Kraków 1993.
- Wolting Monika, Motyw studni w literaturze i sztuce niemieckiej, Wrocław 2005.
- Woźniak Tomasz, Perspektywy badania narracji – między humanistyką a neuronauką, w: Przeobrażenia w języku i komunikacji medialnej na przełomie XX i XXI wieku, pod red. M. Karwatowskiej, A. Siwca. Lublin 2010.
- Wysłouch Seweryna, Literatura a sztuki wizualne. Problemy metodologiczne, w: Między tekstami. Intertekstualność jako problem poetyki historycznej, pod red. J. Ziomka, J. Sławińskiego, W. Boleckiego, Warszawa 1992.
- Zagajewski Adam, Walka konkretnego z symbolem, w: J. Kornhauser, A. Zagajewski, Świat nie przedstawiony, Kraków 1974.
- Zientala Anna, Poeci urzeczeni. Przedmioty w poezji polskiej (1890-1939), Kraków 2014.
- Ziomek Jerzy, Metafora a metonimia. Refutacje i propozycje, w: Prace ostatnie. Literatura i nauka o literaturze, Warszawa 1994; O współczesności retoryki (1996), w: Teoria, historia, powinowactwa literatury, wstęp S. Wysłouch, wybór J. Abramowska, E. Wiegandt, Poznań 2008.